

Izlaganje prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića na neformalnom sastanku ministara spoljnih poslova EU i ministara država kandidata („Gymnich“) koji se održava u Bratislavi:

„Poštovani predsedavajući,
Poštovane kolege ministri,

Predstavlja mi izuzetno zadovoljstvo što danas razgovaramo o bezbednosnim izazovima koji će možda odrediti budućnost Evropske unije – o terorizmu, ekstremizmu i radikalizmu, sa kojima se sve češće suočavamo i koje moramo zajednički da rešavamo.

Pojavom Al Kaide, DAEŠ-a i njihovih filijala koje se globalno šire, terorizam se transformisao u novi fenomen univerzalnog karaktera i postao još opasnija pretnja. Pojava „stranih terorističkih boraca“, pre svega mlađe populacije, koji se na stranim ratištima dodatno radikalizuju, stvara nove transnacionalne rizike.

Srbija je godinama upozoravala, često bezuspešno, dok se nije pojavio DAEŠ, na porast islamskog ekstremizma i radikalizma na Zapadnom Balkanu, što se manifestovalo i terorističkim napadima na policijsku stanicu u Bugojnu, američku ambasadu u Sarajevu, policijsku stanicu u Zvorniku. Mnogi ekstremisti, koji se i sada bore na ratištima na Bliskom Istoku priključivali su se tzv. „Oslobodilačkoj vojsci Kosova“ tokom sukoba na Kosovu i Metohiji, a i ranije su bili uključeni u sukobe na području bivše Jugoslavije, u BiH.

Ukupan broj regrutovanih „stranih terorističkih boraca“ u regionu Zapadnog Balkana nije zanemarljiv – prema proceni, trenutno je na sirijsko-iračkom području angažovano oko 900 osoba sa ZB, od kojih oko 400 potiče iz BiH, dok ih je preko 300 sa KiM, od kojih su se mnogi istakli izuzetnom brutalnošću ili učešćem u samoubilačkim napadima. U sukobima u Siriji i Iraku do sada je učestvovala i 41 osoba sa područja Raške, što znači da Srbija ima najmanji broj stranih boraca u regionu, u odnosu na ukupan broj stanovnika. Strani teroristički borci, poreklom

sa ZB odlaze na ratišta i direktno iz evropskih zemalja. Sredstva se prikupljaju kako na Zapadnom Balkanu, tako i zemljama EU. Treba da imamo u vidu da je najveći broj stranih terorističkih boraca uzrasta između 15 i 35 godina i da na ratišta u pojedinim slučajevima odlaze cele porodice, koje su prihvatile ideologiju DAEŠ-a.

Ove dodatno radikalizovane osobe se vraćaju i nastavljaju da održavaju kontakte sa terorističkim ćelijama, vrše propagandnu delatnost u cilju vrbovanja novih stranih terorističkih boraca i njihovog prebacivanja na ratišta i predstavljaju stalnu opasnost za direktno izvođenje terorističkih akcija u regionu ZB ali i širom Evrope. Osim toga, svedoci smo ogromnog migrantskog talasa, koji pretili da poplavi Evropsku uniju, sa kojim je osim miliona napaćenih ljudi stigao i jedan broj terorista, ekstremista i stranih boraca. Dodatni izazov predstavljaju lica naklonjena terorističkim organizacijama i njihovim ideologijama, samoradikalizovani, koji nisu identifikovani kao pripadnici terorističkih ili ekstremističkih grupa.

Poštovane kolege, Evropa se suočava sa sve većom mogućnošću terorističkih napada (sličnih onima u Belgiji, Francuskoj, Nemačkoj i Turskoj) i imperativom da ih predupredi, otkrije na vreme namere pojedinaca ili organizacija, preseče tokove finansiranja terorizma i regrutovanja „stranih terorističkih boraca“, ali i pronađe najbolje metode u suzbijanju ekstremizma i radikalizacije, posebno mladih, u sopstvenim sredinama. Suzbijanje terorizma i ekstremizma samo represivnim merama nije dovoljno, već je važno pitanje integracije građana svih veroispovesti i političkih ubeđenja, uz očuvanje svog identiteta, u moderno društvo, zasnovano na zajedničkim vrednostima, uz negovanje međuveruskog dijaloga.

Nove pretnje i izazovi nameću i novi pristup, kako na unutrašnjem, tako i na međunarodnom planu. Toj borbi svi moramo da doprinesemo, kroz zajednički rad, međusobno razumevanje, razmenu informacija, koordinaciju preduzetih mera i visok stepen poverenja.

Srbija se od početka pridružila Globalnoj koaliciji u borbi protiv DAEŠ-a i u okvirima svojih mogućnosti daje svoj doprinos. Naglašavam da je Srbija uvek osuđivala terorizam i ekstremizam u svim njihovim oblicima bez obzira ko je vinovnik, gde se sprovodi i koji su motivi izvršilaca i pristalica. Kao prošlogodišnji predsedavajući OEBS-u, u prvoj vojno političkoj dimenziji prioritetnu pažnju posvećivali smo terorizmu. Saradujemo u proceni stanja po pitanju terorizma u regionu i razmeni operativnih saznanja. Važni pomaci postignuti su i na unutrašnjem planu – Krivičnim zakonikom predviđeno je sankcionisanje aktivnosti u regrutovanju stranih terorističkih boraca i njihovog učešća u stranim sukobima, usvojeno je nekoliko nacionalnih strategija, a u završnoj fazi je usvajanje strategije o suprotstavljanju terorizmu.

Srbija posvećeno radi na ispunjenju svog cilja – da postane punopravna članica Evropske unije. Verujemo i nadamo se da će ove godine biti otvorena nova pregovaračka poglavlja i da ćemo kroz pregovore u već otvorenim poglavljima dodatno napredovati u uspostavljanju evropskih normi i standarda. Zapadni Balkan je prvo predvorje EU i Srbija, kao ozbiljna i odgovorna zemlja, iskreno i posvećeno radi na očuvanju regionalne stabilnosti. Napredak svakog od nas je napredak čitavog regiona, a regionalna saradnja je naša zajednička obaveza i preduslov za pristupanje EU. Srbija je opredeljena da vodi iskren dijalog o svim otvorenim pitanjima, prevladava negativna nasleđa iz prošlosti i podstiče proces regionalnog pomirenja.

Međutim, Srbija je zabrinuta što se u našem susedstvu obnavlja stari vid ekstremizma – kroz tendenciju posrednog i neposrednog promovisanja i rehabilitovanja nacističke i fašističke ideologije iz prošlosti, koja je poražena u Drugom svetskom ratu. To se čini na razne načine – kroz afirmaciju simbola i ikonografije ovih ideologija, a koja ne nailazi na osudu zvaničnih vlasti. Demokratska snaga, ekonomski napredak i etičke vrednosti današnje moderne Evrope i Evropske unije počivaju na slobodarskim tradicijama i vekovnim težnjama njenih naroda za mirom i saradnjom koji su definitivno ostvareni veličanstvenom i, podnetim žrtvama skupo plaćenom, pobedom nad fašizmom i nacizmom.

Republika Srbija čvrsto veruje, poučena svojom prošlošću, da preventivno delovanje i eliminisanje uzroka nastajanja ekstremističkih i radikalnih političkih i verskih pokreta i ideologija predstavlja suštinu borbe za očuvanje mira i stabilnosti u budućnosti. Lično verujem da svi mi imamo dovoljno snage, volje, odlučnosti i hrabrosti da ne dozvolimo obnavljanje dokazano pogrešnih ideja iz prošlosti i porazimo u korenu nadolazeće i rastuće deformisane političko-verske ideologije. Svaka vrsta radikalizma i ekstremizma za nas je neprihvatljiva i Srbija će, kao i do sada, ostati posvećen i pouzdan partner EU u borbi protiv ovih pretnji po savremeni evropski poredak.

Hvala."